

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ทักษะการปฏิบัติการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล ถือเป็นสิ่งสำคัญของการศึกษาพยาบาล เนื่องจากวิชาชีพพยาบาลเป็นวิชาชีพที่มีการปฏิบัติเป็นแกนกลาง (Practice - oriented discipline) ซึ่งต้องอาศัยทักษะการพยาบาลเป็นสำคัญ (จินตนา ยูนิพันธุ์, 2527) ดังนั้น การเตรียมนักศึกษาพยาบาลให้เป็นพยาบาลที่ดี จึงต้องฝึกทักษะการปฏิบัติการพยาบาลพื้นฐาน โดยบังคับให้นักศึกษาพยาบาลทุกหลักสูตรต้อง เรียนวิชาแนวคิดพื้นฐานและหลักการพยาบาล และฝึกปฏิบัติทั้งในห้องทดลองฝึกปฏิบัติ และบนหอผู้ป่วย เพราะสถานที่ฝึกปฏิบัติที่ดีที่สุด คือ หอผู้ป่วยที่มีผู้ป่วยจริง (จำลอง ชูโต, 2520) ทำให้นักศึกษาได้รับประสบการณ์ตรง ซึ่ง ฟลอเรนซ์ ไนติงเกิล ผู้ให้กำเนิดพยาบาลสากล (Florence Nitingale 1971 อ้างถึงใน กุลยา ตันติผลาชีวะ, 2531) กล่าวว่า "เทคนิคการพยาบาลต่าง ๆ เป็นสิ่งที่ไม่สามารถเรียนรู้หรือพัฒนาได้ด้วยวิธีอ่านจากตำราเท่านั้น แต่ต้องพัฒนาขึ้นมาจากการปฏิบัติจริงโดยมีผู้มีเทคนิคอย่างใกล้ชิด" ดังนั้น การวัดทักษะการปฏิบัติจึงเป็นสิ่งสำคัญ เพราะจะทำให้ทราบว่าประสิทธิภาพการเรียนรู้การสอนเป็นไปตามวัตถุประสงค์หรือไม่ ผู้เรียนมีการเรียนรู้และพัฒนาทักษะการปฏิบัติตามที่มุ่งหวังหรือไม่ (สมคิด รักษาสัตย์ และ ประนอม โอทกานนท์, 2521) แต่การวัดทักษะการปฏิบัติการพยาบาล ทำให้ถูกต้องได้ยาก เพราะเป็นการปฏิบัติกับชีวิตผู้ป่วยในสถานการณ์จริงที่มีการเปลี่ยนแปลงและไม่สามารถควบคุมได้จากการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการวัดภาคปฏิบัติทางการพยาบาลพบปัญหาว่า มักเกิดความสับสนใจ ทั้งอาจารย์ผู้สอนการพยาบาลภาคปฏิบัติและนักศึกษา โดยที่นักศึกษามักบ่นไม่พอใจต่อผลการประเมิน อีกทั้งไม่มีเกณฑ์มาตรฐานที่เชื่อถือได้และขาดเครื่องมือที่มีคุณภาพ (อารีวรรณ กลั่นกลิ่น, 2529)

ลูทริตันน์ พิมพิงซ์ (2527) ได้รวบรวมปัญหาการประเมินผลภาคปฏิบัติสรุปได้ว่า เครื่องมือที่มีอยู่ดีคุณภาพ ขาดความเที่ยงตรง ขาดความเป็นปรนัย คู่มือมีรายละเอียดมาก ทำให้เสียเวลาและไม่สะดวกในการใช้ สำหรับวิทยาลัยพยาบาลซึ่งทำหน้าที่ผลิตพยาบาลและมีความเห็นว่าควรมีการปรับปรุงและพัฒนาแบบวัดทักษะการปฏิบัติให้มีคุณภาพเพื่อช่วยในการวัดภาคปฏิบัติมีมาตรฐาน และเป็นการพัฒนาวิชาชีพทางหนึ่งด้วย ส่วนในต่างประเทศได้ให้ความสำคัญและมีการกระตุ้นให้มีการพัฒนาทักษะการปฏิบัติการพยาบาล โดยเพิ่มเข้าเป็นวิชาบังคับในโปรแกรมของนักศึกษาพยาบาล (Mc Bride, 1981) และตันเมเยอร์ (Dunmeyer, 1981) ได้พัฒนาชุดการสอบสำหรับสอบทักษะการปฏิบัติการพยาบาล เช่น การวัดสัญญาณชีพ การบันทึกนำเข้า-ออกจากตัวผู้ป่วย เป็นต้น เพื่อให้การสอบทักษะการปฏิบัติการพยาบาลมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

หลักสูตรการศึกษาวิชาชีพพยาบาลนั้น ประกอบด้วยวิชาพื้นฐานทางอาชีพและวิชาทางการพยาบาล ซึ่งมีการเรียนทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ (กุลยา ตันติผลาชีวะ, 2531) สำหรับวิชาแนวคิดพื้นฐานและหลักการพยาบาลเป็นวิชาทางการพยาบาลวิชาแรกที่นักศึกษาพยาบาลทุกคนต้องเรียน และเมื่อศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับสภาพและปัญหาของเครื่องมือวัดทักษะการปฏิบัติการพยาบาลพื้นฐานของวิทยาลัยพยาบาลต่าง ๆ โดยศึกษาจากรายงานการประเมินผลการนำแบบวัดภาคปฏิบัติที่กองงานวิทยาลัยพยาบาล กระทรวงสาธารณสุขสร้างขึ้น ไปทดลองใช้กับวิทยาลัยพยาบาล จำนวน 13 แห่ง ได้แก่ วิทยาลัยพยาบาลพุทธชินราช พิษณุโลก, วิทยาลัยพยาบาลกรุงเทพ, วิทยาลัยพยาบาลพะเยา, วิทยาลัยพยาบาลตรัง, วิทยาลัยพยาบาลอุดรธานี, วิทยาลัยพยาบาลราชบุรี, วิทยาลัยพยาบาลสวรรค์ประชารักษ์ จังหวัดนครสวรรค์, วิทยาลัยพยาบาลศรีมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม, วิทยาลัยพยาบาลสุราษฎร์ธานี, วิทยาลัยพยาบาลนครราชสีมา, วิทยาลัยพยาบาลโรงพยาบาลโรคทรวงอก, วิทยาลัยพยาบาลบาราคันราดูร์ และวิทยาลัยพยาบาลศรีธัญญา โดยทุกวิทยาลัยมีความเห็นที่สอดคล้องกันว่า ในการประเมินผลภาคปฏิบัติทางการพยาบาลมีข้อจำกัด เนื่องจาก สัดส่วนของอาจารย์นิเทศก์ ต่อนักศึกษาเท่ากับ 1 : 15 - 20 ซึ่งเป็นสัดส่วนที่สูงมาก และอาจารย์นิเทศก์ต้องประเมินพฤติกรรมต่าง ๆ ที่นักศึกษาพยาบาลแต่ละคนแสดงออกหลายด้าน เช่น การคิดยา, การทำแผล ฯลฯ ทำให้การติดตามสังเกตการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษาพยาบาลทำได้ลำบาก ซึ่งจากความคิดเห็นและการศึกษาลักษณะแบบวัดสรุปได้ว่า ปัญหาของแบบวัดทักษะการปฏิบัติการพยาบาลพื้นฐานในปัจจุบันมีดังนี้ (กองงานวิทยาลัยพยาบาล, 2535)

1. แบบวัดมีจำนวนมากเกินไปถึง 11 เรื่อง ไม่เหมาะสมกับสภาพที่เป็นจำนวนอาจารย์ที่ค่อนข้างน้อย แต่มีจำนวนนักศึกษามาก
2. รูปแบบของแบบวัดไม่เหมาะสม โดยที่แบบวัดทักษะแต่ละเรื่อง มีเครื่องมือวัด 2 ชุด คือ 1) แบบตรวจสอบรายการพฤติกรรม ปฏิบัติ ไม่ปฏิบัติ และ 2) แบบมาตรฐานประมาธค่า ซึ่งมีลักษณะข้อรายการคล้าย ๆ กัน ทำให้เกิดความซ้ำซ้อนในการประเมิน
3. ข้อรายการของแต่ละแบบวัดละเอียดแยกย่อยมากเกินไป ทำให้เสียเวลา และบางครั้งในสถานการณ์จริง ไม่สามารถจะทำการประเมินตามหัวข้อได้
4. เกณฑ์ในการให้คะแนนไม่สะดวกในการใช้
5. คำชี้แจงในเครื่องมือไม่ชัดเจน คู่มือในการประเมินมีรายละเอียดมาก ทำให้เสียเวลา
6. ยังไม่มีการหาคุณภาพของเครื่องมือในด้านความเที่ยง

จะเห็นว่า แบบวัดทักษะการปฏิบัติการพยาบาลพื้นฐานยังมีปัญหาอยู่มาก ซึ่งในการวัดภาคปฏิบัติที่ดี ควรจะมีแบบวัดที่มีความเที่ยงและความตรงสูงเป็นเครื่องมือในการวัด โดยมีการศึกษาถึงคุณภาพของเครื่องมืออย่างครบถ้วน (บุญเชิด โภครธรรม, 2533) และการพัฒนาเครื่องมือให้มีคุณภาพ จะทำให้การวัดให้ผลที่น่าเชื่อถือมากที่สุด (พวงแก้ว ปุณยภนิก และ สุวิมล ว่องวาณิช, 2534) ซึ่งสอดคล้องกับ วิภาพร วรหาญ (2527) ที่ให้ความเห็นว่าในการประเมินผลการศึกษาระดับปริญญาตรี และการประเมินผลเพื่อตรวจสอบว่า ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถและมีพัฒนาการในด้านต่าง ๆ ตามวัตถุประสงค์หรือไม่ จะต้องอาศัยเครื่องมือที่มีคุณภาพ นอกจากนี้สภาการพยาบาลได้กำหนดเกณฑ์ข้อหนึ่งในการรับรองสถาบันไว้ว่า สถาบันการศึกษาพยาบาลจะต้องมีเครื่องมือวัดผลที่มีคุณภาพ (สภาการพยาบาล, 2533) ดังนั้น ความคาดหวังที่อยากให้เกิดขึ้นในแบบวัดทักษะการปฏิบัติการพยาบาลพื้นฐาน ก็คือ

1. แบบวัดมีจำนวนพอเหมาะ และมีลักษณะกระชับรัด วัดเฉพาะขั้นตอนสำคัญ ๆ แต่วัดได้ครอบคลุมจุดประสงค์ที่มุ่ง วัดของการปฏิบัติการพยาบาลนั้น ๆ
2. มีเกณฑ์การให้คะแนนที่เป็นปรนัย ชัดเจน และสะดวกในการประเมิน
3. เป็นเครื่องมือที่มีคุณภาพทั้งความตรงและความเที่ยง

จากความสำเร็จและปัญหาข้างต้น เพื่อแก้ปัญหาในการวัดและประเมินผลภาคปฏิบัติ และช่วยให้การปฏิบัติการพยาบาลพื้นฐาน ได้รับการประเมินอย่างเป็นระบบด้วย เครื่องมือที่มีคุณภาพ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะพัฒนาแบบวัดทักษะการปฏิบัติการพยาบาลพื้นฐานที่มีคุณภาพ และเชื่อถือได้ เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการวัดทักษะการปฏิบัติการพยาบาลให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาแบบวัดทักษะการปฏิบัติการพยาบาลพื้นฐาน สำหรับนักศึกษาพยาบาล
2. เพื่อตรวจสอบคุณภาพของแบบวัดทักษะการปฏิบัติการพยาบาลพื้นฐาน ในด้าน ความตรงและความเที่ยง
3. เพื่อสร้างคู่มือการใช้แบบวัดทักษะการปฏิบัติการพยาบาลพื้นฐาน
4. เพื่อประเมินแบบวัดทักษะการปฏิบัติการพยาบาลพื้นฐานและคู่มือการใช้แบบวัด จากผู้ประเมิน

ขอบเขตของการวิจัย

1. กุ่รวิจัยครั้งนี้เป็นการพัฒนาแบบวัดทักษะการปฏิบัติการพยาบาลพื้นฐาน สำหรับ นักศึกษาพยาบาล ซึ่งวัดทักษะที่จำเป็นทางการพยาบาลพื้นฐาน การจัดการประสพการณ์ในการฝึก ภาคปฏิบัติการพยาบาลพื้นฐาน สำหรับนักศึกษาพยาบาล ลักษณะวิชาแนวคิดพื้นฐานและหลักการ พยาบาล 1 - 3 หลักสูตรประกาศนียบัตรพยาบาลศาสตร์ ระดับต้น (หลักสูตรปรับปรุง 2535)
2. เนื้อหาที่นำมาใช้ในการสร้างแบบวัดทักษะการปฏิบัติ เป็นเนื้อหาเกี่ยวกับการ พยาบาลพื้นฐาน ในวิชาแนวคิดพื้นฐานและหลักการพยาบาล 1 - 3 สำหรับนักศึกษาพยาบาล ชั้นปีที่ 1 หลักสูตรประกาศนียบัตรพยาบาลศาสตร์ ระดับต้น (หลักสูตรปรับปรุง 2535) ดังนี้
 - 2.1 การดูแลท่าความสะอาดปากและฟัน
 - 2.2 การอาบน้ำผู้ป่วยบนเตียง
 - 2.3 การนวดหลัง
 - 2.4 การท่าความสะอาดอวัยวะสืบพันธุ์
 - 2.5 การท่าเตียงที่มีผู้ป่วยนอนอยู่

- 2.6 การวัดสัญญาณชีพ
- 2.7 การหีบจับสิ่งของปราศจากเชื้อ
- 2.8 การเปิดห่อของปราศจากเชื้อ
- 2.9 การฉีดยา เข็มกล้ามเนื้อ
- 2.10 การทำแผล
- 2.11 การให้ออกซิเจนชนิดต่าง ๆ
- 2.12 การให้ยาทางปาก
- 2.13 การใส่ถุงมือปราศจากเชื้อ

ซึ่งหลักสูตรประกาศนียบัตรพยาบาลศาสตร์ (4 ปี) และหลักสูตรประกาศนียบัตรพยาบาลศาสตร์ (ต่อเนื่อง 2 ปี) ก็มีเนื้อหาเหล่านี้อยู่ด้วย แต่มีการล่นบัสล่าวะ และการให้อาหารทางสายยาง เพิ่มขึ้น

3. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่

3.1 ประชากรผู้ประเมิน (ผู้ใช้แบบวัด) เป็นอาจารย์นิเทศก์ที่ทำหน้าที่ดูแลการฝึกปฏิบัติด้านการพยาบาลพื้นฐาน ของนักศึกษาวิทยาลัยพยาบาลในสังกัดสถาบันพัฒนากำลังคนด้านสาธารณสุข กระทรวงสาธารณสุข จำนวน 23 แห่ง ส่วนกลุ่มตัวอย่างผู้ประเมิน ในชั้นทดลองใช้แบบวัดเป็นอาจารย์นิเทศก์ที่มีหน้าที่ควบคุมดูแลการปฏิบัติงานของนักศึกษาพยาบาลบนหอผู้ป่วยในวิชาแนวคิดพื้นฐานและหลักการพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลสรรพสิทธิประสงค์ อุบลราชธานี และกลุ่มตัวอย่างผู้ประเมินแบบวัดทักษะการปฏิบัติการพยาบาลพื้นฐานและคู่มือการใช้แบบวัด เป็นอาจารย์นิเทศก์ที่มีหน้าที่ควบคุมดูแลการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษาพยาบาลในวิชาแนวคิดพื้นฐานและหลักการพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลในสังกัดสถาบันพัฒนากำลังคนด้านสาธารณสุข กระทรวงสาธารณสุข จำนวน 23 แห่ง

3.2 ประชากรผู้ถูกประเมิน เป็นนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 หลักสูตรประกาศนียบัตรพยาบาลศาสตร์ ระดับต้น (หลักสูตรปรับปรุง 2535) ของวิทยาลัยพยาบาลในสังกัดสถาบันพัฒนากำลังคนด้านสาธารณสุข กระทรวงสาธารณสุข 23 แห่ง จำนวน 2,000 คน ที่มีการเรียนการสอน การฝึกปฏิบัติ และการนิเทศงานเหมือนกันโดยใช้หลักสูตรเดียวกัน ซึ่งจะมี

คณะกรรมการกองงานวิทยาลัยพยาบาลตรวจลอบการนิเทศงานทุก 1 ปี และคณะกรรมการจากสภาการพยาบาลตรวจลอบมาตรฐานการนิเทศงาน ทุก 2 ปี ส่วนกลุ่มตัวอย่างผู้ถูกประเมินที่เลือกมานี้เป็นนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 หลักสูตรประกาศนียบัตรพยาบาลศาสตร์ ระดับต้น (หลักสูตรปรับปรุง 2535) ที่ขึ้นฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยศัลยกรรม โรงพยาบาลศูนย์สรรพสิทธิประสงค์ อุบลราชธานี โดยที่นักศึกษาจะต้องผ่านการเรียนภาคทฤษฎีและฝึกปฏิบัติในห้องทดลองปฏิบัติการในวิชาแนวคิดพื้นฐานและหลักการพยาบาล 1 และ 2 แล้ว

4. แบบวัดทักษะการปฏิบัติการพยาบาลพื้นฐานที่สร้างขึ้น จะนำไปใช้ในการวัดการปฏิบัติของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรพยาบาลศาสตร์ ระดับต้น (หลักสูตรปรับปรุง 2535) ในภาคเรียนที่ 3 ซึ่งฝึกปฏิบัติในวิชาแนวคิดพื้นฐานและหลักการพยาบาล 3 จำนวน 2 หน่วยกิต

ข้อตกลงเบื้องต้น

1. นักศึกษาพยาบาลที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ปฏิบัติทักษะการปฏิบัติการพยาบาลพื้นฐานอย่างเต็มความสามารถ
2. ผู้ประเมิน ประเมินอย่างเต็มความสามารถ

คำจำกัดความของการวิจัย

1. ทักษะการปฏิบัติ หมายถึง กิจกรรมการแสดงออกในลักษณะของวิชาชีพที่มีการประสานงานระหว่างการคิดกับการกระทำของกล้ามเนื้อ เช่น การคิดยา, การทำแผล เป็นต้น ซึ่งผู้ปฏิบัติกระทำด้วยความรวดเร็ว และแม่นยำ
2. การพยาบาลพื้นฐาน หมายถึง การดูแลผู้ป่วยทั้งทางร่างกายและจิตใจ เพื่อตอบสนองความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์ เช่น การดูแลสุขวิทยาส่วนบุคคล เป็นต้น
3. ทักษะการปฏิบัติการพยาบาลพื้นฐาน หมายถึง กิจกรรมการดูแลผู้ป่วยเกี่ยวกับการอาบน้ำผู้ป่วยที่สมบูรณ์แบบบนเตียง, การคิดยาเข้ากล้ามเนื้อ, การทำแผล การให้ออกซิเจน การวัดสัญญาณชีพ, การให้ยาทางปาก และการใส่ถุงมือปราศจากเชื้อ
4. แบบวัดทักษะการปฏิบัติการพยาบาลพื้นฐาน หมายถึง เครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างและพัฒนาขึ้นตามลักษณะวิชา และการวัดประสิทธิภาพในการฝึกการปฏิบัติการพยาบาลพื้นฐานของวิทยาลัยพยาบาล ในสังกัดสถาบันพัฒนากำลังคนด้านสาธารณสุข กระทรวงสาธารณสุข ซึ่งใช้ในการวัดทักษะการปฏิบัติการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล ประกอบด้วย

4.1 แบบวัดทักษะการปฏิบัติการพยาบาลพื้นฐาน เรื่อง การอาบน้ำผู้ป่วยที่
ล้มลุกคลุกคลานแบบคนเดียว

4.2 แบบวัดทักษะการปฏิบัติการพยาบาลพื้นฐาน เรื่อง การฉีดยาเข้ากล้ามเนื้อ

4.3 แบบวัดทักษะการปฏิบัติการพยาบาลพื้นฐาน เรื่อง การทำแผล

4.4 แบบวัดทักษะการปฏิบัติการพยาบาลพื้นฐาน เรื่อง การให้ออกซิเจน

4.5 แบบวัดทักษะการปฏิบัติการพยาบาลพื้นฐาน เรื่อง การวัดสัญญาณชีพ

4.6 แบบวัดทักษะการปฏิบัติการพยาบาลพื้นฐาน เรื่อง การให้ยาทางปาก

4.7 แบบวัดทักษะการปฏิบัติการพยาบาลพื้นฐาน เรื่อง การใส่ถุงมือ

ปราศจากข้อ

ซึ่ง เครื่องมือแต่ละแบบวัดเป็นแบบสั่ง เสด็จการแล่งตงพฤติกรรมของนักศึกษา
มีลักษณะ เป็นมาตรประมาณค่า 4 ระดับ และมีการกำหนดน้ำหนักคะแนนรายข้อ

5. คุณภาพของแบบวัดทักษะการปฏิบัติการพยาบาลพื้นฐาน หมายถึง ความตรง
ความเที่ยงของแบบวัดทักษะการปฏิบัติการพยาบาลพื้นฐาน สำหรับนักศึกษาพยาบาล

6. ความตรงของแบบวัด หมายถึง ความสามารถของแบบวัดทักษะการปฏิบัติ
การพยาบาลพื้นฐาน ซึ่งวัดได้ถูกต้องในสิ่งที่ต้องการวัดและตรงตามจุดมุ่งหมาย การวิจัยครั้งนี้
หาความตรง 2 ชนิดคือ ความตรงตามเนื้อหา และความตรงตามสภาพ

6.1 ความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) หมายถึง ความสามารถ
ของแบบวัดทักษะการปฏิบัติการพยาบาลพื้นฐานที่สามารถวัดได้ตรงตามเนื้อหาที่ต้องการให้วัด
และวัดได้ครอบคลุมเนื้อหาที่ต้องการวัด โดยอ้างอิงจากเนื้อหาในวิชาแนวคิดพื้นฐานและหลักการ
พยาบาลให้มีความสอดคล้องกันระหว่าง เนื้อหา จุดประสงค์ และน้ำหนักคะแนนที่กำหนดโดย
ผู้เชี่ยวชาญเป็นผู้ตรวจสอบ

6.2 ความตรงตามสภาพ (Concurrent Validity) หมายถึง ความสามารถ
ของแบบวัดทักษะการปฏิบัติการพยาบาลพื้นฐานที่วัดได้ตรงตามสภาพที่แท้จริงของนักศึกษา โดย
ประมาณค่าจากการหาความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนจากแบบวัดทักษะการปฏิบัติการพยาบาลพื้นฐาน
กับคะแนนภาคปฏิบัติของนักศึกษาที่ได้จากการประเมินของอาจารย์นิเทศก์ โดยใช้แบบประเมิน
เดิมของวิทยาลัย

7. ความเที่ยงของแบบวัด หมายถึง ความสามารถของแบบวัดที่จะการปฏิบัติ การพยาบาลพื้นฐาน ที่ให้ผลการวัดที่มีความคงเส้นคงวา ไม่ว่าจะวัดกี่ครั้งก็ตาม หรือให้ผล สอดคล้องกันระหว่างผู้วัดหลายคน การวิจัยครั้งนี้หาค่าความเที่ยง โดยประมาณจากการหาความ สัมพันธ์ระหว่างคะแนนที่ได้จากแบบวัด โดยผู้ประเมิน 2 คน คือ ผู้วิจัย กับ อาจารย์นิเทศก์

8. ผู้ประเมิน หมายถึง อาจารย์นิเทศก์ที่ทำหน้าที่สอน ดูแล ให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ ปรับปรุง ตลอดจนประเมินผลการศึกษาพยาบาลภาคปฏิบัติของนักศึกษาบหอผู้ป่วยใน ใช้แนวคิดพื้นฐานและหลักการพยาบาล

9. ผู้ถูกประเมิน หมายถึง นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 หลักสูตรประกาศนียบัตร พยาบาลศาสตร์ ระดับต้น (หลักสูตรปรับปรุง 2535) ที่ขึ้นฝึกปฏิบัติการพยาบาลบหอผู้ป่วยใน วิชาแนวคิดพื้นฐานและหลักการพยาบาล

10. สถาบันพัฒนากำลังคนด้านสาธารณสุข หมายถึง หน่วยงานใหม่ในกระทรวง สาธารณสุข เกิดจากการรวมสถานศึกษาด้านการผลิตและพัฒนาบุคลากร ได้แก่ สถานศึกษาของ กองงานวิทยาลัยพยาบาล (วิทยาลัยพยาบาล 24 แห่ง) กองฝึกอบรม (วิทยาลัยการสาธารณสุข ภาค 4 แห่ง) กรมอนามัย (วิทยาลัยพยาบาลและผดุงครรภ์ 7 แห่ง) กรมการแพทย์ (วิทยาลัยพยาบาลศรีธัญญา, โรงเรียนพนักงานวิชาศาสตร์ต่าง ๆ) และกรมควบคุมโรคติดต่อ (วิทยาลัยพยาบาลบาราคันราดูร์ และวิทยาลัยพยาบาลโรงพยาบาลโรคทรวงอก) โดยมีหน้าที่ หลักคือ การผลิตและพัฒนาบุคลากรสาธารณสุข รับผิดชอบ 15 หลักสูตร ดังนี้

- 1) ประกาศนียบัตรพยาบาลศาสตร์
- 2) ประกาศนียบัตรพยาบาลศาสตร์ (ต่อเนือง)
- 3) ประกาศนียบัตรพยาบาลศาสตร์ ระดับต้น
- 4) ประกาศนียบัตรพยาบาลศาสตร์ ระดับต้น (เฉพาะกาล)
- 5) ประกาศนียบัตรสาธารณสุขศาสตร์
- 6) ประกาศนียบัตรทันตภิบาล
- 7) ประกาศนียบัตรเจ้าพนักงานเภสัชกรรม
- 8) ประกาศนียบัตรเวชสถิติ
- 9) ประกาศนียบัตรเซลล์วิทยา

10) ประกาศนียบัตรรังสีการแพทย์

11) ประกาศนียบัตรเจ้าพนักงานวิทยาศาสตร์การแพทย์สาขาโลหิตวิทยาและ

ธนาคารเลือด

12) ประกาศนียบัตรเจ้าพนักงานวิทยาศาสตร์การแพทย์สาขาพยาธิวิทยาคลินิก

13) ประกาศนียบัตรเวชศาสตร์

14) ประกาศนียบัตรผู้ช่วยทันตแพทย์

15) ประกาศนียบัตรเจ้าหน้าที่วิทยาศาสตร์การแพทย์ สาขาพยาธิวิทยา

โดยมีวิทยาลัยในสังกัด 40 แห่ง ดังนี้

สถานศึกษาที่สังกัดกองงานวิทยาลัยพยาบาล 24 แห่งคือ

1) วิทยาลัยพยาบาลกรุงเทพ

2) วิทยาลัยพยาบาลพุทธชินราช พิษณุโลก

3) วิทยาลัยพยาบาลนครราชสีมา

4) วิทยาลัยพยาบาลพระปกเกล้า จันทบุรี

5) วิทยาลัยพยาบาลสงขลา

6) วิทยาลัยพยาบาลสวรรค์ประชารักษ์ นครสวรรค์

7) วิทยาลัยพยาบาลสรรพสิทธิประสงค์ อุบลราชธานี

8) วิทยาลัยพยาบาลสระบุรี

9) วิทยาลัยพยาบาลชลบุรี

10) วิทยาลัยพยาบาลลำปาง

11) วิทยาลัยพยาบาลนราธิวาส

12) วิทยาลัยพยาบาลสุราษฎร์ธานี

13) วิทยาลัยพยาบาลสุรินทร์

14) วิทยาลัยพยาบาลราชบุรี

15) วิทยาลัยพยาบาลอุดรดิตถ์

16) วิทยาลัยพยาบาลอุดรธานี

17) วิทยาลัยพยาบาลชัยนาท

- 18) วิทยาลัยพยาบาลพะเยา
- 19) วิทยาลัยพยาบาลนครศรีธรรมราช
- 20) วิทยาลัยพยาบาลศรีมหาสารคาม
- 21) วิทยาลัยพยาบาลพระพุทธรบาท สระบุรี
- 22) วิทยาลัยพยาบาลเพชรบุรี
- 23) วิทยาลัยพยาบาลตรัง
- 24) วิทยาลัยพยาบาลนครพนม

สถานศึกษาที่สังกัดกรมควบคุมโรคติดต่อ 2 แห่ง คือ

- 1) วิทยาลัยพยาบาลบาราคันราจอร
- 2) วิทยาลัยพยาบาลโรงพยาบาลโรคทรวงอก

สถานศึกษาที่สังกัดกรมอนามัย 7 แห่ง คือ

- 1) วิทยาลัยพยาบาลผดุงครรภ์หัวหิน
- 2) วิทยาลัยพยาบาลผดุงครรภ์ราชบุรี
- 3) วิทยาลัยพยาบาลผดุงครรภ์ขอนแก่น
- 4) วิทยาลัยพยาบาลผดุงครรภ์เชียงใหม่
- 5) วิทยาลัยพยาบาลผดุงครรภ์นครสวรรค์
- 6) วิทยาลัยพยาบาลผดุงครรภ์ลำปาง
- 7) วิทยาลัยพยาบาลผดุงครรภ์ยะลา

สถานศึกษาที่สังกัดกองฝึกอบรม 4 แห่ง คือ

- 1) วิทยาลัยการสาธารณสุขภูมิภาคกลาง ชลบุรี
- 2) วิทยาลัยการสาธารณสุขภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ขอนแก่น
- 3) วิทยาลัยการสาธารณสุขภาคเหนือ พิษณุโลก
- 4) วิทยาลัยการสาธารณสุขภาคใต้ ยะลา

สถานศึกษาที่สังกัดกรมการแพทย์ 3 แห่ง คือ

- 1) วิทยาลัยพยาบาลศรีธัญญา
- 2) วิทยาลัยนักรักษาสาธาณสุข
- 3) วิทยาลัยเทคโนโลยีทางการแพทย์และสาธารณสุข

(สถาบันพัฒนากำลังคนด้านสาธารณสุข, 2537)

สำหรับหลักสูตรประกาศนียบัตรพยาบาลศาสตร์ระดับต้น การจัดการเรียนการสอน
ยังคงใช้หลักสูตรของกองงานวิทยาลัยพยาบาล กระทรวงสาธารณสุข (หลักสูตรปรับปรุง 2535)
โดยมีวิทยาลัยพยาบาลที่เปิดสอนหลักสูตรนี้ 23 แห่ง ส่วนวิทยาลัยพยาบาลนครพนม เป็นวิทยาลัย
พยาบาลที่เปิดใหม่ ยังไม่มีการสอนหลักสูตรดังกล่าว

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้แบบวัดทักษะการปฏิบัติการพยาบาลพื้นฐานที่มีคุณภาพ
2. เป็นแนวทางในการพัฒนาการวัดและการประเมินผลภาคปฏิบัติการพยาบาล
ด้านอื่น ๆ ให้มีความเป็นปรนัยยิ่งขึ้น
3. เป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการประเมินทักษะการปฏิบัติของนักศึกษา
พยาบาลให้มีรูปแบบการประเมินผลที่ชัดเจน เพื่อดำรงไว้ซึ่งคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา